

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 9/2021

Rīgā, 2021.gada 27.maijā

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Andris Ķēniņš, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Guntars Līcis, Aivars Pastalnieks, Baiba Liepiņa, Daiga Sproģe, Aleksandrs Mirlins, Andris Saulītis, Anda Rožukalne

konstatē:

[1] Biedrības valde š.g. 26.aprīlī saņēma Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa sūdzību par SIA All Media Latvia televīzijas programmas TV3 23.marta raidījuma "Degpunktā" sižetā izplatīto informāciju (turpmāk - Sūdzība).

[2] Sūdzībā norādīts, ka, ziņojot par traģisko notikumu Tukumā, kur nopietnus apdegumus guva divi vīrieši, žurnālists notikumu gaitu atspoguļojis tendenciozi, neiedziļinoties jautājumā par līdzšinējiem cietušās personas iesniegumiem Valsts policijā, atspoguļojot tikai vienu no notikuma versijām, kurā viens no notikumā cietušajiem ir piedzīvojis uzbrukumu, kā rezultātā vīrieti aplēja ar degšķidrumu un aizdedzināja, neskatoties, ka uzsāktajā kriminālprocesā tikai tiek iegūtas ziņas, kas var apstiprināt kādu no izmeklēšanas versijām.

[3] Biedrības valde Sūdzību nodeva izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[4] Biedrības valde 2021.gada 7.maijā lūgusi SIA All Media Latvia sniegt viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam. Viedoklis biedrībā saņemts 24.maijā. Viedoklī norādīts, ka sižetā sniegta ar cietušo saistītas personas sniegtā informācija un lesniedzējs to precīzi kvalificējis kā viedokli, nevis ziņu. Sižetā sniegtā informācija ir vienas cietušās personas viedoklis par apstākļiem, kuru žurnālists sižetā citē, tādējādi veidojot informācijas nodalījumu. Sižets tika veidots uz iedzīvotāju un tuvinieku liecību bāzes, jo Valsts policija atturējās no padziļātiem komentāriem, turklāt viedoklī norādīts, ka Valsts policijas praktizēja atšķirīgu attieksmi pret dažādiem medijiem, jo par konkrēto lietu citiem medijiem tika sniegtas intervijas un komentāri, bet "Degpunktā" veidotājiem šāda iespēja netika nodrošināta.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome:

secina:

[5] Ētikas padome vērs uzmanību, ka nedz normatīvie akti, nedz Biedrības Statūti vai Ētikas kodekss nedod tai tiesības sniegt apstākļu juridisko vērtējumu un pārbaudīt Sūdzībā aplūkotās situācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Biedrības Ētikas padome Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem, sniedzot konkrētās situācijas novērtējumu no profesionālo praksi konkrētā medija materiāla veidošanā.

[6] Ētikas padome uzsver, ka apzinās mediju apstākļus, strādājot ar dinamiski mainīgu informāciju, kas gan izmeklēšanas, gan žurnālistiskas izpētes rezultātā var mainīties un attīstīties. Ētikas padomes ieskatā medija uzdevums ir turpināt šādu sensitīvu jautājumu izpēti, lai sabiedrībai nodrošinātu pieeju aktuālākajai informācijai un pēc iespējas objektīvu ieskatu konkrētās situācijas attīstībā.

[7] Izvērtējot Sūdzībā norādīto sižetu, kā arī saņemto medija skaidrojumu, Ētikas padome secina, ka Sūdzībā aplūkotajā gadījumā saskatāmas Biedrības Ētikas kodeksa 4.1.punkta pārkāpuma pazīmes. Ētikas padomes ieskatā medija žurnālists rīkojies pārsteidzīgi, traģisko notikumu atspoguļojumā attīstot tikai vienu iespējamo notikuma versiju, kas noveda pie nepamatotas jautājuma sensacionalizācijas.

[8] Ētikas padomes ieskatā medijam pēc iespējas jāizvērtē dažādi iespējamie notikuma scenāriji, lai medija sagatavotais materiāls sabiedrībai radītu pēc iespējas objektīvu priekšstatu par dažādiem iespējamām notikuma scenārijiem. Gadījumā, ja medijs, sižetā pētot konkrētu jautājumu, attīstījis tikai vienu iespējamo scenāriju, jautājuma izpēte būtu turpināma, pēc iespējas cenšoties noskaidrot arī citas notikuma versijas, kas veicinātu pilnvērtīgu sabiedrības izpratni par notikušām iespējamām versijām, tādējādi izvairoties no nepamatotas vienas notikuma versijas sensacionalizācijas.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1)** Iesniedzēju Sūdzībā norādītajā rakstā konstatējamas Biedrības Ētikas kodeksa 4.1. pārkāpuma pazīmes;
- 2)** Ētikas padomes atzinums nosūtāms Iesniedzējam un informācija izplatāma atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam;
- 3)** Atzinums publicējams Biedrības interneta vietnē.